

Højesterets KENDELSE

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jens Peter Christensen, Lars Hjortnæs og Kristian Korfits Nielsen.

Dato: 4. februar 2025

Rettens sagsnr.: 67/2024

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, (advokat Thomas Brædder, beskikket)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 24. afdeling den 27. juni 2024 (S-692-24).

Påstande

Tiltalte har nedlagt påstand om, at han burde have været løsladt ved landsrettens kendelse af 27. juni 2024, subsidiært at varetægtsfængslingen burde være sket ved andre og mindre indgribende foranstaltninger.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Tiltalte, der er statsborger i Eritrea, indrejste i Danmark den 24. september 2014 og søgte om asyl samme dag. Den 3. juni 2015 fik han opholdstilladelse i Danmark indtil den 3. juni 2020, jf. udlændingelovens § 7, stk. 2.

Ved dom af 18. maj 2016 blev han udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Som følge heraf bortfaldt hans opholdstilladelse.

Den 22. september 2017 meddelte Flygtningenævnet ham opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1.

Ved anke af 19. september 2018 blev han igen udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år og hans opholdstilladelse bortfaldt som følge heraf.

Den 16. juni 2019 meddelte Flygtningenævnet ham opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, indtil den 16. maj 2021. Opholdstilladelsen er senest ved Udlændingestyrelsens afgørelse af 17. marts 2023 forlænget indtil den 17. marts 2025.

Af udskrift fra CPR fremgår, at *Tiltalte* stort set indtil den 1. juli 2020 har været registreret med kendt adresse. Fra den 1. juli 2020 til den 2. februar 2022 har han været registreret i CPR med ukendt adresse, og han har fra den 2. februar 2022 til den 5. marts 2024 været registreret uden adresse (som ”forsvundet/genfundet”). Fra den 5. marts 2024 har han været registreret med ukendt adresse.

Af Udlændingestyrelsens afgørelse af 17. marts 2023 vedrørende *Tiltaltes* tilladelse til ophold i Danmark fremgår bl.a.:

” ...

Udlændingestyrelsen har besluttet, at din tidsbegrænsede opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, ikke skal bortfalde efter bestemmelsen i udlændingelovens § 17, stk. 1.

Du har fortsat opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 7, stk. 1.

Hvad betyder det for dig?

Idet du har været indlogeret hos Dansk Røde Kors under behandlingen af denne sag, skal du visiteres på ny. Du modtager visiteringsafgørelsen samtidig med denne afgørelse.

Du skal registreres hos dit lokale folkeregister for at blive tilmeldt Det Centrale Personregister (CPR) igen og få udstedt et sygesikringsbevis. Medbring dette brev som dokumentation for, at du fortsat har opholdstilladelse i Danmark. Din kommune kan hjælpe dig med dette.

Du kan se i din visitationsafgørelse, hvilken kommune du skal bo i, og således hvilken kommune du skal henvende dig til.

...

Oplysninger i sagen

...

Det fremgår af oplysninger i CPR, at du blev registreret med ukendt adresse fra den 1. juli 2020 og frem til 2. februar 2022. Fra den 2. februar 2022 var du registreret som forsvundet.

...

Den 18. januar 2023 oplyste din partsrepræsentant følgende:

...

- Din ansættelse ophørte i 2020 hvorefter du boede hos din kæreste indtil foråret 2022, hvor I gik fra hinanden.
- Du havde ikke fast adresse hos din kæreste.
- Efter jeres brud har du boet på skift hos forskellige venner.

Vi havde brug for flere oplysninger, og derfor var du indkaldt til samtale den 14. februar 2023.

Til samtalen hos Udlændingestyrelsen den 14. februar 2023 oplyste du, at:

- Du boede hos din ven, *Person1*, i Aalborg samt *Person2* i Nørresundby, efter bruddet med din daværende kæreste, *Person3*, i foråret 2022.
- Du opsagde din lejlighed, *Adresse*, Thisted, da du troede det ville være nemt at skifte adresse, men at det viste sig ikke at være tilfældet.
- Du fik afslag på familiesammenføring til din familie i Canada.

...

Derfor har du fortsat opholdstilladelse i Danmark (begrundelse)

Vi har truffet afgørelse i medfør af udlændingelovens § 17, stk. 1.

Vi har ved afgørelsen lagt til grund, at du ikke har opgivet din bopæl i Danmark, jf. udlændingelovens § 17, stk. 1, 1. pkt., eller har opholdt dig uden for Danmark i mere end 6 på hinanden følgende måneder.

Vi har herved lagt vægt på dine oplysninger om, at du har opholdt dig i Danmark uden at være registreret i CPR. Vi har også lagt vægt på, at Thisted Kommune har oplyst, at du forsøgte at blive registreret med en ny adresse, men at du blev afvist af udlejerens af adressen, hvorefter du blev registreret med ukendt adresse.

Endelig har vi lagt vægt på, at dit danske fremmedpas udløb den 3. december 2020.

... ”

Af en afgørelse af 8. marts 2023 om indkvartering af *Tiltalte* fremgår bl.a.:

” ...

Udlændingestyrelsen har den 8. marts 2023 besluttet, at din tidsbegrænsede opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1, ikke skal anses for bortfaldet efter bestemmelsen i udlændingelovens § 17, stk. 1.

Du er på nuværende tidspunkt indkvarteret på et indkvarteringssted. Det medfører, at du er omfattet af integrationslovens regler om boligplacering af flygtninge. Det følger af integrationslovens § 57, stk. 3.

Udlændingestyrelsen har i forlængelse heraf besluttet, at du skal bo i Lemvig Kommune.

... ”

Den 28. marts 2024 ransagede Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi et værelse på Center Sandholm, som *Tiltalte* havde rådighed over. Af ransagningsrapporten fremgår bl.a.:

” ...

På forespørgsel oplyste sigtede, Tiltalte, at han delte værelse med 2 andre. Sigtede, Tiltalte oplyste, at hans ejendele bestod af kuffert, der lå på gulvet, samt tre flyttekasser, en sportstaske, sko der stod under knagerække, samt madvarer over på køleskabet. Ligeledes havde han en tøjbunke på køjeseng over sengen han lå i.

... ”

Tiltalte blev anholdt i forbindelse med ransagningen og dagen efter, den 29. marts 2023, blev han varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3, som sigtet for et røveri begået i forening mellem flere personer den 11. februar 2023.

Af en personundersøgelse af 9. maj 2023 udarbejdet til brug for straffesagen fremgår bl.a.:

” ...

Tiltalte er født i Eritrea og tilbragte sin opvækst i en lejr i Sudan. Efter 5 år fik familien opholdstilladelse i Canada, men Tiltalte var året forinden flygtet til Europa. I september 2014 fik han ophold i Danmark i en flygtningelejr for uledsagede børn. Han blev anbragt på et opholdssted og i begyndelsen gik det godt, men han kom efterhånden i uhensigtsmæssig selskab. Efter anbringelse på nyt opholdssted kom han dog ud med gode bekendtskaber og en plan for uddannelse. Med hensyn til nuværende kontakt til familien oplyser han, at forældrene og

storesøsteren stadig befinder sig i Canada. Han fortæller, at hans forældre kommer og besøger ham i september. De har familie i Sverige.

Tiltalte har gået i skole til 7. klasse i Sudan. I 2020 blev han uddannet fisker og har haft hyre på diverse fiskerifartøjer. Han har dog været ledig det seneste år. Han kan ikke forklare denne ledighed, da han ikke mener at have svært ved at finde arbejde. Han kan godt lide arbejdet i fiskeriet og tjener godt, når han arbejder. Han er ikke i fagforening og har ikke kørekort.

Tiltalte er nyligt enlig efter et forhold på 4½ års varighed. Parret havde ikke børn. Han er aktuelt uden bolig, men forventer at få en bolig via kommunen. Han kender ingen i den by, men fortæller, at det er Udlændingestyrelsen, der bestemmer hvor han skal bo. Han vil hellere til en større naboby, hvor han har to kammerater. Økonomisk har han ingen indtægt, men har levet af sin opsparing. Han har gæld i form af sagsomkostninger. Tiltalte oplyser, at han op til fængslingen opholdt sig i Nordjylland, hvor han har et netværk.

Han opholdt sig hos en af disse op til fængslingen. Han fortæller, at de også har arbejde og ellers træner, surfer eller spiller fodbold sammen. Fysisk som psykisk beskriver Tiltalte sig som ok. Der ses ingen misbrugsproblematikker.

Om sin fremtid oplyser Tiltalte, at han håber at få en lejlighed og derefter komme ud at fiske igen.

...

Kriminalforsorgens begrundelse:

...

Særligt har Kriminalforsorgen vægtet at Tiltalte inden aktuelle varetægtsfængsling var uden indtægt og beskæftigelse, hvorfor det vurderes relevant med et tilsyn. En udfordring er dog at Tiltalte når han er på fri fod er uden bolig og / eller fast opholdssted, hvilket er en forudsætning for en betinget dom med vilkår om både tilsyn og samfundstjeneste.

...

Punkt 3: Voksenliv

...

Bolig: Tiltalte oplyser, at han af Udlændingestyrelsen er valgt til at skulle bo i Lemvig Kommune. Han forventer at få en 2-værelses lejlighed, men vil hellere bo i Holstebro, hvor han har et par kammerater. Han kender ikke nogle i Lemvig. Han er aktuelt uden bolig.

... ”

Straffesagen blev behandlet den 28. februar 2024 ved Retten i Nykøbing Falster. Under hovedforhandlingen forklarede Tiltalte bl.a.:

” ...

Inden han blev anholdt, var han i Sandholmlejren, fordi han skulle have fornyet sin opholdstilladelse. Der skulle findes en lejlighed til ham ... [H]an kom til Danmark som 14-årig. Han vil gerne ud at fiske igen. Han vil flytte til Lemvig, hvor der venter ham en lejlighed. Han vil gerne fortsætte det liv, som han var i gang med. Han har skrevet med en gammel skipper.

... ”

Ved byrettens dom af 28. februar 2024 blev Tiltalte idømt 1 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1. Han blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Byretten bestemte samtidig, at *Tiltalte* skulle være varetægtsfængslet under eventuel anke, eller indtil udvisning kan finde sted, jf. hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1.

Den 1. marts 2024 ankede *Tiltalte* dommen til landsretten med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden kontraankede med påstand om domfældelse i overensstemmelse med den i byretten rejste tiltale og skærpe. Anklagemyndigheden anmodede om, at *Tiltalte* skulle være varetægtsfængslet i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, under ankesagen.

Den 1. maj 2024 bestemte landsretten, at *Tiltalte* skulle være varetægtsfængslet frem til den 14. maj 2024. I kendelsen hedder det:

” ...

Tiltalte er ved byrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, og idømt en straf af fængsel i 1 år samt udvisning af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Under hensyn til det oplyste om tiltaltes forhold, herunder at han i Det Centrale Personregister har været registreret som forsvundet siden 2. februar 2022, og at han forud herfor var anført med ukendt adresse, er der bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre hans tilstedeværelse under ankesagen, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes. Betingelserne for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, findes herefter opfyldt.

... ”

Med samme begrundelse forlængede landsretten den 14. maj 2024 fængslingen til den 11. juni 2024, og ved udløbet af denne frist forlængede landsretten med samme begrundelse fængslingen til den 9. juli 2024.

Den 27. juni 2024 traf landsretten efter anmodning fra anklagemyndigheden afgørelse om, at *Tiltalte* skulle være varetægtsfængslet under anken, indtil der blev afsagt dom i sagen. Af kendelsen fremgår bl.a.:

” ...

Landsretten har berammet hovedforhandling til den 5., 6. og 7. maj 2025.

...

Af de grunde, som landsretten har anført i sin kendelse af 1. maj 2024, findes betingelserne for fortsat varetægtsfængsling i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, at være opfyldt.

Landsretten finder endvidere, at en proportionalitetsvurdering efter en samlet vurdering af sagens oplysninger ikke er til hinder for fortsat varetægtsfængsling frem til dom.

... ”

I august 2024 frafaldt *Tiltalte* sin anke og anklagemyndigheden frafaldt sin kontraanke.

Landsretten traf den 22. august 2024 afgørelse om, at *Tiltalte* fortsat skulle være varetægtsfængslet, indtil fuldbyrdelse kunne iværksættes. Fristen i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 3, 3. pkt., blev fastsat til den 18. september 2024.

Den 12. september 2024 blev *Tiltalte* løsladt på anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, der ved afgørelse af 10. september 2024 havde pålagt ham opholds-, melde- og underretningspligt på Kærshovedgård med ikrafttræden straks efter løsladelse.

Anbringender

Tiltalte har anført navnlig, at han har fast bopæl i Danmark, idet han har taget ophold på Center Sandholm efter anvisning fra myndighederne, hvilket politi og anklagemyndigheden var bekendt med forud for anholdelsen.

Dette understøttes af, at Udlændingestyrelsen kort tid forud for anholdelsen traf afgørelse om at forny hans opholdstilladelse. Udlændingestyrelsen lagde i den forbindelse til grund, at han aldrig har opgivet sin danske bopæl. Han var endvidere blevet henvist til Lemvig kommune.

At der ikke er sket korrekt registrering i CPR-registreret kan ikke føre til et andet resultat.

Det bør tillægges vægt, at han kom til Danmark i 2014 som ledsaget mindreårig flygtning og er meddelt opholdstilladelse som konventionsflygtning.

Hans forhistorie taler for, at der ikke er grund til at antage, at han vil unddrage sig forfølgning. Han har ikke tidligere unddraget sig forfølgning eller forbrudt sig mod meddelt opholdspligt eller lignende.

Det er endvidere uproportionelt, at han ved landsrettens kendelse ville have været frihedsberøvet i mere end 2 år og 1 måned til trods for, at han ved byrettens dom kun blev idømt 1 års fængsel. Varigheden af hans frihedsberøvelse har ikke på noget stadie kunnet tilskrives ham.

Det er indgrebets samlede styrke og derved den samlede frihedsberøvelse, der skal tages i betragtning ved bedømmelsen af spørgsmålet om proportionalitet. Det er uden betydning, at en del af frihedsberøvelsen er sket efter retsplejeloven og en anden del efter hjemrejseloven.

Det er ikke oplyst, hvorfor der gik næsten 1 år fra gerningstidspunktet til sagens afgørelse i byretten, eller hvorfor det tog 3 måneder at beramme ankesagen, og hvorfor denne først blev berammet til ca. 1 år og 2 måneder efter byrettens afgørelse. Landsrettens begrundelse er også på dette punkt mangelfuld, jf. retsplejelovens § 764, stk. 4, 2. pkt.

Spørgsmålet om proportionalitet bør også anskues ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv. En retstilstand, hvor en udlænding kan varetægtsfængsles i helt op til dobbelt så lang tid, som vedkommende er idømt af byretten, alene fordi udlændingen anker sin sag, vil medføre, at en udlænding tvinges til at frafalde sin anke for at slippe for yderligere frihedsberøvelse.

Om den subsidiaire påstand bemærkes, at varetægtsurrogater i betænkning nr. 728 af 1974 i særlig grad tænkes anvendt i tilfælde, hvor varetægt bliver langvarig, navnlig under anke.

Hverken anklagemyndigheden eller landsretten ses at have forholdt sig til, hvorfor mindre indgribende foranstaltninger ikke kunne opfylde varetægtsfængslingens øjemed, f.eks. løsladelse med opholds- og meldepligt på et udrejsecenter. Dette skal ses i lyset af oplysningerne om hans ophold, herunder hans gentagne generhvervelser af opholdstilladelse, samt at han tidligere har været undergivet meldepligt og overholdt et sådant krav.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at landsrettens kendelse af 27. juni 2024 er korrekt, da betingelserne i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, var opfyldt.

Der var en begrundet mistanke om, at Tiltalte havde begået en lovovertrædelse, der kunne medføre udvisning, idet han ved byrettens dom af 28. februar 2024 blev udvist.

Tiltalte havde ikke fast bopæl i Danmark på tidspunktet for landsrettens afgørelse. Det følger af UfR 2020.515 H, at det ikke kan anses for tilstrækkeligt til at statuere fast bopæl, at udlændingen – i kraft af mangeårigt ophold eller på anden måde – har fast tilknytning til Danmark. Det må i stedet bero på

navnlig oplysninger fra CPR-registret, om *Tiltalte* havde bopæl i hjemrejselovens forstand. På kendelsestidspunktet var han registreret med ukendt adresse. Fra den 1. juli 2020 var han registreret med ukendt adresse, hvorefter han fra 2. februar 2022 var registreret som ”forsvundet/genfundet” indtil 5. marts 2024, hvor han igen blev registreret med ukendt adresse.

Oplysningerne om, at han har haft bopæl og ophold i henholdsvis Center Sandholm og Nordjylland, er ikke oplysninger, der er registreret i CPR-registret, således at myndighederne har kunnet gøre sig bekendt med hans bopælsadresse. Det er endvidere behæftet med betydelig usikkerhed, hvor han reelt har boet og opholdt sig i tiden op til fængslingen. Oplysningerne om, at han både har boet og opholdt sig i Center Sandholm og hos ikke nærmere oplyste personer i Nordjylland, inden han blev anholdt og varetægtsfængslet, forekommer at være indbyrdes modstridende. Oplysningerne kan ikke danne grundlag for en sikker konstatering af, at han havde en sådan ”fast” bopæl her i landet, at betingelsen herom i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, var opfyldt.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at udlændinge uden fast bopæl i Danmark ikke unddrager sig en eventuel senere udvisning, og det er derfor afgørende, at myndighederne til enhver tid kan gøre sig bekendt med, hvor udlændingen opholder sig.

Der var bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling af *Tiltalte* for nødvendig for at sikre hans tilstedeværelse under ankesagen. Han er statsborger i Eritrea. Han havde i tiden op til varetægtsfængslingen ustabile personlige forhold, herunder ingen fast bopæl, og han var uden familie i Danmark. Han havde derimod familie i Canada og Sverige. Udover uddannelse i 2020 som fisker og sporadisk arbejde i Danmark samt venner her i landet havde han ikke nogen tilknytning til Danmark. Han kan således ikke siges at have haft en stabil, fast og varig tilknytning til Danmark. Hertil kommer, at der på tidspunktet for landsrettens kendelse, var nedlagt påstand om skærpeelse.

Varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, frem til ankedom var ikke uproportional. Varetægtsfængslingen ville overstige den af byretten udmålte straf væsentligt. Det følger imidlertid af Højesterets praksis, at varetægtsfængsling efter (nu) hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, kan ske, selv om frihedsberøvelsen vil overstige den forventede straf, hvis den pågældende findes skyldig, jf. bl.a. UfR 2014.1565. Der skal også i sådanne tilfælde foretages en proportionalitetsvurdering, jf. bl.a. UfR 2019.1309 H.

I den foreliggende sag, hvor byretten havde udmålt en betydelig fængselsstraf, og anklagemyndigheden havde anket dommen med påstand om bl.a. skærpeelse, og hvor *Tiltalte* var uden fast bopæl og væsentlig tilknytning til Danmark, således at det måtte befrygtes, at han ville unddrage sig en eventuel udvisning, var forlængelsen af fængslingen frem til dom efter en samlet vurdering ikke uproportional.

Ankesagen er fremmet med den fornødne hurtighed, idet en berammelsestid på ca. 1 år i anken på nuværende tidspunkt må anses for sædvanlig. Der er således ikke tale om en ekstraordinær lang berammelsestid.

På tidspunktet for landsrettens kendelse var det ikke muligt at anvende andre foranstaltninger end varetægtsfængsling. Foranstaltninger som nævnt i retsplejelovens § 765, stk. 2, ville ikke effektivt kunne sikre *Tiltaltes* tilstedeværelse under sagen, f.eks. hindre ham i at udrejse til Sverige eller Canada, hvor han har familie. Det kan ikke føre til et andet resultat, at Hjemrejsestyrelsen efter en konkret vurdering efterfølgende ikke fandt grundlag for at frihedsberøve ham ud over den 12. september 2024 og i stedet pålagde ham kontrolforpligtelser.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om landsretten den 27. juni 2024 havde grundlag for at varetægtsfængsle *Tiltalte* i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, indtil der blev afsagt dom i ankesagen.

Efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, kan en udlænding varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængslingen for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, og udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom.

Tiltalte blev ved byrettens dom af 28. februar 2024 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, og idømt 1 års fængsel. Han blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Højesteret tiltræder derfor, at der på tidspunktet for landsrettens kendelse var begrundet mistanke om, at *Tiltalte* havde begået en lovovertrædelse, der kunne medføre udvisning ved dom.

Som nævnt er det en betingelse for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, at den pågældende udlænding ikke har fast bopæl her i landet.

Som anført i Højesterets kendelse af 20. december 2019 (UfR 2020.515) fremgår det af ordlyden og forarbejderne, at bestemmelsen (tidligere udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1) har til formål at sikre den pågældendes tilstedeværelse, indtil en eventuel afgørelse om udvisning kan fuldbyrdes. Som dommen fastslår, kan det ikke anses for tilstrækkeligt til at statuere fast bopæl, at den pågældende – i kraft af mangeårigt ophold eller på anden måde – har fast til-knytning til Danmark. Om der foreligger fast bopæl, må i øvrigt bero på en konkret vurdering af oplysningerne i sagen, herunder registreringerne i CPR.

Af de fremlagte oplysninger fra CPR fremgår, at *Tiltalte* stort set indtil den 1. juli 2020 har været registreret med kendt adresse. I den efterfølgende periode har han været registreret med enten ukendt adresse eller uden adresse. Efter oplysningerne i sagen, herunder *Tiltaltes* egne oplysninger til udlændingemyndighederne og til kriminalforsorgen, kan det lægges til grund, at *Tiltalte* i en længere periode op til, at han i slutningen af marts 2023 blev anholdt og varetægtsfængslet som sigtet for røveri, har været uden bolig og har boet på skift hos forskellige venner. Det kan endvidere lægges til grund, at han blev indlogeret på Center Sandholm i forbindelse med, at han i marts 2023 skulle have forlænget sin opholdstilladelse i Danmark, og at han opholdt sig på centeret på tidspunktet for ransagningen af hans rum den 28. marts, fordi han var visiteret til at skulle flytte til Lemvig Kommune – hvilket dog ikke blev aktuelt som følge af frihedsberøvelsen.

Højesteret tiltræder på denne baggrund, at det i landsrettens kendelse er lagt til grund, at *Tiltalte* ikke havde fast bopæl her i landet i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1's forstand. Det kan ikke føre til en anden vurdering, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med forlængelse af *Tiltaltes* opholdstilladelse ved afgørelse af 17. marts 2023 lagde til grund, at han ikke havde opgivet sin bopæl i Danmark, jf. udlændingelovens § 17, stk. 1.

Bopælsbegrebet i udlændingelovens § 17, stk. 1, og i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, er ikke identisk, og bestemmelserne tjener forskellige formål.

Som fastslået i bl.a. Højesterets kendelse af 2. august 2023 (UfR 2023.4801) kan varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, ske, selv om frihedsberøvelsen vil overstige den forventede straf, såfremt den pågældende findes skyldig. Der skal imidlertid også ved fængsling efter denne bestemmelse foretages en proportionalitetsvurdering, således at frihedsberøvelsen ikke udstrækkes i længere tid end nødvendigt for at opfylde formålet med frihedsberøvelsen, og således at efterforskning, tiltalerejsning*) og berømmelse så vidt muligt fremmes med henblik på at undgå, at frihedsberøvelsen kommer til at overstige den forventede straf.

Tiltalte blev som nævnt ved byrettens dom af 28. februar 2024 idømt 1 års fængsel. Han var forud for dommen frihedsberøvet siden 28. marts 2023. På tidspunktet for landsrettens kendelse den 27. juni 2024 var hovedforhandling i ankesagen berammet til den 5.-7. maj 2025. Landsrettens beslutning om, at *Tiltalte* i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, skulle være varetægtsfængslet indtil dom i ankesagen, ville dermed have betydet, at han skulle have været varetægtsfængslet på ankesagen i mere end 1 år, hvis ankesagen var blevet behandlet i landsretten.

Højesteret finder efter en samlet vurdering af *Tiltaltes* personlige forhold og den straf, han kunne forventes idømt, at betingelserne for varetægtsfængsling af *Tiltalte* efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, ikke var opfyldt, da landsretten den 27. juni 2024 forlængede varetægtsfængslingen, indtil der blev afsagt dom i ankesagen.

Efter det anførte tager Højesteret *Tiltaltes* principale påstand til følge.

Thi bestemmes:

Tiltalte burde have været løsladt den 27. juni 2024.

*) Berigtiget i medfør af retsplejelovens § 221, stk. 1, således at ”tiltalerejsning” udgår og erstattes med ”tiltalerejsning”.